

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2021. gada 14. jūnijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Daiga Rezevska, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Rīgas rajona tiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 101/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 78) 88.2. apakšpunktu un 89. punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim), ciktāl tie nosaka energoapgādes komersanta (sistēmas operatora) tiesības aprēķināt patērētās dabasgāzes daudzumu, ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinā kārtībā noteiktās dabasgāzes diferencētās patēriņa normas un pārrēķina veikšanu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā, (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

2. Noteikumu Nr. 78 88.2. apakšpunkts noteic:

„Šo noteikumu 87. punktā minētā pārkāpuma dēļ sistēmas operators patērētās dabasgāzes daudzumu aprēķina šādi: [...] mājražniecības lietotājam – ņemot vērā sistēmas operatora apstiprinātajā norēķinu kārtībā noteiktās dabasgāzes diferencētās patēriņa normas sadzīves vajadzībām un apkurei dzīvojamās un saimniecības ēkās vai ņemot vērā lietotāja dabasgāzes iekārtu un aparātu maksimālo iespējamo slodzi, ja lietotājs gazificētajā objektā dabasgāzi izmanto mērķim, kas nav ietverts diferencētajās patēriņa normās sadzīves vajadzībām un apkurei dzīvojamās un saimniecības ēkās.”

Savukārt Noteikumu Nr. 78 89. punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) paredzēja:

„Ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā atbilstoši šo noteikumu 88. punktam, atskaitot ar komercuzskaites mēraparātu uzskaitīto dabasgāzes daudzumu periodā, kurā samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums, un dabasgāzes cenu nosakot pēdējās garantētās piegādes cenas apmērā pārkāpuma fakta konstatācijas mēnesī. Pamatojoties uz veikto izlietotās dabasgāzes pārrēķinu, sistēmas operators izraksta lietotājam rēķinu, kurā norāda izlietotās dabasgāzes pārrēķinu un samaksas termiņu. Lietotājam ir pienākums laikus un pilnā apmērā norēķināties ar sadales sistēmas operatoru.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemta tiesas pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izpriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesai, izskatot civillietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 1. punktam pieteikums iesniedzams, ja tiesa, izskatot civillietu pirmajā instancē, uzskata, ka norma, kas būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā ir civillietā, kurā energoapgādes komersants, pamatojoties uz apstrīdētajām normām, cēlis prasību pret privātpersonu par parāda piedziņu. Tādējādi šīs normas Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā esošajā lietā ir piemērojamas. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot tam Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Tiesas pieteikumam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

Pieteikums ir formulēts motivēta lēmuma veidā, tajā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts, kā arī juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 88.2. apakšpunkta un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai” pēc Rīgas rajona tiesas pieteikuma (pieteikums Nr. 101/2021).

2. Atzīt, ka nav nepieciešams uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – iesniegt atbildes rakstu, jo Satversmes tiesā 2021. gada 5. martā ir ierosināta lieta Nr. 2021-08-03 „Par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 „Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas notikumi” 88.2. apakšpunkta un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, kā arī Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai” un Ministru kabinets jau ir iesniedzis Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja*

Daiga Rezevska

**Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.*